

Majka u društvu

Glavni cilj: Posvijestiti kako majka daje vrijedan doprinos društvu već samim ispunjavanjem svojega majčinskog poslanja, jer rađa i odgaja nove članove društva, a potom i po djelovanju u društvu koristeći svoja znanja, talente i sposobnosti.

Podciljevi:

- Razvijati svijest o vrijednosti svakodnevnih kućanskih poslova i načinima posvećenja radom.
  - Otkriti osobna područja u kojima se najbolje može očitovati *ženski »genij«* i osnažiti se za društveni angažman.
-

UVODNA MOLITVA

Osobna posveta Bezgrješnu srcu Marijinu

Presveta Djevice Marijo, Majko i Kraljice moja, tvojemu Bezgrješnom Srcu posvećujem i predajem čitavo svoje biće: svoje misli, riječi i djela. Raspolaži sa mnom i sa svim što mi pripada sada i u vječnosti na hvalu i slavu Presvetoga Trojstva za posvećenje Crkve i spasenje svega svijeta. Bezgrješna moja Majko, pomози mi živjeti dostojno mogega krsnog posvećenja da neopozivo pripadam svojemu Otkupitelju. Daj da poput Tebe slušam poticaje Duha Svetoga! Neka se u meni i po meni uvijek i u svemu vrši volja Božja! Amen!

Zdravo Marijo...

MOTIVACIJA

Čestitka za Majčin dan

Očev dan je prošao i bila sam sretna što sam ponovno uspjela razveseliti oca. Valjalo je početi misliti na Majčin dan. Krenula sam u potragu za čestitkom koju bi poklonila svojoj majci. Već joj godinama po-

klanjaj različite čestitke trudeći se na kreativan način izraziti joj ljubav, zahvalnost i poštovanje. Razmišljala sam o njezinom doprinosu društvu već samim tim što je bila otvorena životu, što nas je rodila i brinula se o nama, a potom o doprinosu koji je dala društvu tijekom svoga radnog vijeka. Sjetila sam se i onoga što je činila za obitelj, Crkvu i društvu u svom *slobodnom vremenu* odnosno u *trećoj smjeni*, te naposljetku posvijestila ono što i sada čini kao majka i baka u mirovini. Obišla sam sve knjižare u našem mjestu i pretraživala mrežne stranice na internetu. No moja potraga bila je bezuspješna. Ostala sam zapanjena da nisam pronašla ni jednu čestitku koja bi na primjeren način izrazila uvažavanje doprinosa majki društvu. Svoje zapažanje podijelila sam sa svojim prijateljicama, također majkama. Zamislile smo se nad tom činjenicom i odlučile u našoj lokalnoj zajednici organizirati natječaj za takvu čestitku kako bismo je potaknuli na veće uvažavanje majki. Ali prije toga smo i same pokušale odrediti što bi takva čestitka sadržavala.

Pokušajte kroz oluju ideja u skupini usuglasiti pet ključnih naglasaka.

RAZMISLI:

- Što bi po tvom mišljenju bili razlozi nepostojanja takve čestitke u društvu?
- U kojoj mjeri hrvatsko društvo vrednuje doprinos majki, uključujući onaj neizravni kod kuće i onaj izravni u društvu? U čemu se to očituje? A što je s bakama?
- Uz rodilišta prijatelje djece i majki koja postoje, što bi se još u Hrvatskoj moglo okarakterizirati pojmom »prijatelji majki«?

RAZRADA

Što kaže Sveto pismo?

Tko će naći ženu vrsnu?

Više vrijedi ona nego biserje.

Muževljevo se srce uzda u nju, i blagom neće oskudijevati.

Ona mu čini dobro, a ne zlo, u sve dane vijeka svojeg.

Pribavlja vunu i lan, i vješto radi rukama marnim.

Ona je kao lađa trgovačka: izdaleka donosi kruh svoj.

Još za noći ona ustaje, i hrani svoje ukućane

i određuje posao sluškinjama svojim.

Opazi li polje, kûpi ga; plodom svojih ruku sadi vinograd.

Opasuje snagom bedra svoja, i živo miče rukama.

Vidi kako joj posao napreduje: noću joj se ne gasi svjetiljka.

Rukama se maša preslice i prstima drži vreteno.

Siromahu dlan svoj otvara, ruke pruža nevoljnicima.

Ne boji se snijega za svoje ukućane, jer sva čeljad ima po dvoje haljine.

Sama sebi šije pokrivače, odijeva se lanom i purpurom.

Muž joj je slavan na Vratima, gdje sjedi sa starješinama zemaljskim.

*Platno tka i prodaje ga, i pojase daje trgovcu.
Odjevena je snagom i dostojanstvom, pa se smije danu budućem.
Svoja usta mudro otvara, i pobožan joj je nauk na jeziku.
Na vladanje pazi ukućana i ne jede kruha besposlice.
Sinovi njezini podižu se i sretnom je nazivaju, i muž njezin hvali je:
»Mnoge su žene bile vrsne, ali ti ih sve nadmašuješ.«
Lažna je ljupkost, tašta je ljepota: žena sa strahom Gospodnjim zaslužuje hvalu.
Plod joj dajte ruku njezinih, i neka je na Vratima hvale djela njezina!
(Izr 31,10-31)*

Knjiga Izreka 31,10-31 donosi nam opis »vrsne žene«, koja svojim sposobnostima predstavlja pravo blagostanje za svoju obitelj. Iako je tekst napisan u patrijarhalnom ozračju, reklo bi se kako cijela obitelj: muž, sinovi, ukućani, sluškinje ovise o njezinim sposobnostima. U modernom izričaju može se reći da je bila »menadžer« u svojoj obitelji, ne samo u odgoju djece nego i u ekonomskom i društvenom pogledu.

Paradoksalno je da je tijekom cijele ljudske povijesti preživljavanje čovječanstva i njegov kontinuitet uistinu bio povjeren ženi, dok je vođenje i organizacija javnoga društvenog života bila povjeren na muškarcu. Potrebno je istaći da taj problem nije samo pravni, ekonomski i organizacijski, nego je također i problem mentaliteta, odnosno poštovanja prema ženi samoj i prema njezinim prirođenim sposobnostima kojih je društvo dugo vremena bilo lišeno.

Žena i danas doživljava diskriminaciju vezanu za plaću, karijeru, majčinstvo itd., a razlog tome je što je i dalje na snazi »unilateralna kultura« krojena po mjeri muškarca. Žena ako hoće biti jednaka muškarcu, prisiljena je odreći se svojih vlastitosti, upadajući u »muškaračke modele«, kako je to istaknuo sv. Ivan Pavao II. u apostolskom pismu *Mulieris dignitatem*. Da bi se to promijenilo, potrebno je stvarati »dvoglasnu kulturu« u kojoj će žena biti važan subjekt za društvo. Međutim, taj subjektivitet žene treba biti temeljen na njezinoj specifičnosti »biti žena«. To je bogatstvo prijeko potrebno za harmoničan ljudski suživot bilo u obitelji bilo u drugim egzistencijalnim i društvenim područjima.

Stoga društveno kulturalna promocija istog dostojanstva i istih zajedničkih vrijednosti mora se uskladiti s priznanjem razlike. Jer nije samo diskriminacija kada se na istu stvar ne gleda isto, nego je također diskriminacija kada se na različitu stvar gleda isto. Stoga bitna, životna različitost muškarca i žene, izražene u daru spolnosti biti muško i biti žensko, a potencijalno biti otac i biti majka, usmjerenе su prema međusobnom zajedništvu i obogaćenju. Drugim riječima, u muškarcu i ženi postoje određene, njima vlastite prirodene sposobnosti, kojima jedno drugo obogaćuju i nadopunjuju. Žena i muškarac su međusobno nadopunjujući jer ženskost ostvaruje »ljudskost« kao i muškost, ali na drukčiji i komplementaran način.

Žena i muškarac imaju zajedničko, odnosno isto dostojanstvo, ali imaju i istu odgovornost jedno za drugoga. Svako nepoštivanje dostojanstva bilo žene bilo muškarca u njegovoj istovjetnosti (biti na sliku Božju), ali i različitosti (biti na sliku Božju kao muško i kao žensko), negativno se odražava na muškarca i na ženu, ali i na čitavo društvo, dok svako poštivanje različitosti i uvažavanje specifičnosti koje proizlaze od različitosti biti žena i biti muškarac predstavlja dar i bogatstvo kao što nam i govori *Knjiga Izreka*. Društvo je više nego ikada potrebno ženinih urođenih sposobnosti koje također dijelom i proizlaze iz dara majčinstva, bilo fizičkog bilo duhovnog, jer da bi društvo moglo bolje i brže hodati i napredovati, potrebne su mu »dvije noge«.

Vraćajući se na pjesmu o vrsnoj ženi, ona se, ni onda kada je napisana ni danas u nekoj suvremenoj verziji, ne bi smjela uzeti kao nedostižni kriterij uspješnosti žene i majke koji joj postaje unutarnji ili izvanjski izvor frustracija i pritiska kada ga ne uspijeva dostići. Biti vrsna žena u svakom pogledu cilj je kojim svakako treba težiti, ali pritom valja imati na umu kako mjerodavni kriterij uspjeha žene i majke, pa tako i muškarca i oca, jest svekoliki prosperitet obitelji koji prije svega podrazumijeva duhovan rast njezinih članova. Sredstva za ostvarivanje toga kriterija su ponajprije ljubav, služenje i predanost, a njih Bog daje svakoj ženi i svakome muškarcu. Žena i majka pozvana je ostvariti svoje potencijale u svojoj jedinstvenosti, ali i u suradnji s drugima, a prije svega s članovima obitelji. Naposljetku njezina će joj djela govoriti u prilog.

Što kaže Crkva?

- *Dolazi vrijeme, već je tu, u kojem se promaknuće poziva žene razvija u punini, vrijeme u kojem žena osvaja prostor svog društvenog utjecaja i položaja kakva dosad nikad nije imala. U vremenu u kojem su čovječanstvo zahvatile duboke promjene, žene nadahnute evanđeljem, mogu mu silno pomoći da se ne usmjeri u propast.* (iz Poruke Drugoga vatikanskog koncila ženama 1965. godine, usp. *Mulieris dignitatem*, 1)
- *Hvala ti, ženo-radnice, zaposlenoj u svim područjima društvenog života, ekonomskog, kulturnog, umjetničkog, političkog, za doprinos neophodan u razvoju kulture sposobne spojiti razum i osjećaje, u poimanju života uvijek otvorenog smislu za »misterij«, u izgradnji najbogatijih političkih i ekonomskih struktura čovječanstva. [...] Hvala ti, ženo, zbog same činjenice što si žena! S percepcijom svojstvenom tvojoj ženstvenosti, ti obogaćuješ razumijevanje svijeta i doprinosiš punoj istini ljudskih odnosa.* (Pismo ženama, 2)
- *U kulturalnom zaokretu u korist života, žene imaju jedinstven i možda odlučujući prostor misli i djelovanja: na njih spada da postanu promicateljice »novog feminizma« koji, bez upadanja u napast oponašanja modela »muškosti«, zna prepoznati i izraziti istinski ženski »genij« u svim očitovanjima društvenog života u svrhu potpunog nadilaženja svakog oblika diskriminacije, nasilja i iskorištavanja.» (Evangelium vitae, 99; vidi Volarević, 2013.)*
- *Majke su najbolji lijek protiv širenja sebičnog individualizma. [...] One su te koje svjedoče ljepotu života. Nedvojbeno, društvo bez majki bilo bi nehumano, jer majke znaju uvijek, i u najtežim trenucima svjedočiti nježnost, predanost i moralnu snagu.* (*Amoris laetitia*, 274)

Što kaže znanost?

- Prema Statističkom izvješću Državnog zavoda za statistiku o visokom obrazovanju u 2015. godini, udio studentica koje su diplomirale/završile studij te godine jest 59,6 posto. Udio žena doktora znanosti jest 56,6 posto. S druge strane, među nastavnicima i suradnicima u nastavi zaposlenih na temelju ugovora o radu udio žena jest 49,2 posto, a na temelju ugovora o djelu 48,4 posto jesu žene. (Izvor: www.dzs.hr)
- Rezultati istraživanja *Majčinstvo i karijera u Hrvatskoj* provedenog na uzorku od 1200 zaposlenih majki u studenom 2014. godine, pokazali su da bi većina majki (71,1 posto) željela imati mogućnosti izbora fleksibilnog radnog vremena, a pri izboru novog poslodavaca to bi bio značajan kriterij izbora. (Izvor: www.mamforce.hr)

- Mnoga istraživanja su pokazala da što je veći broj djece u kućanstvu i što su djeca mlađa, osjetno se povećavaju negativni učinci usklađivanja poslovnog i obiteljskog života (npr. Long Dilworth, 2004.), a podaci za 2015. pokazuju da je Hrvatska sa 7,7 posto žena s troje i više djece koje su zaposlene na nepuno radno vrijeme na samom europskom dnu. (Izvor: Eurostat 2015.)

Što kažu muškarci/očevi?

Kao odgovor na pitanja: *Što za mene znači kada moja supruga riječju i primjerom svjedoči svoje majčinstvo te aktivno djeluje u društvu?* i *Kako se pritom osjećam?*, muškarci/očevi dali su sljedeće odgovore.

- »Znači da je prepoznala svoju ulogu majke i žene. Znači da je prihvatila sve obveze i zadatke koji stoje pred njom. Okolnosti i zakonska rješenja ne idu u prilog takvom stavu i zato se osjećam pozvanim još više djelovati i promicati ulogu majčinstva u društvu.«
- »Znači da je istinski svjedok u ovom svijetu gdje smo poslani, te da se ne stidi Radosnu vijest nasljedovati i drugima biti znak u ovom vremenu.«
- »Istančan osjećaj za potrebe drugih potiče je na djelovanje u društvu, a osobito na rad s obiteljima s malom djecom. Majčinstvo u vrijeme rađanja djece dosta je zahtjevno, pa joj ne ostaje puno vremena za društveni angažman, ali se nadam da će u budućnosti to biti u još većem opsegu. Osjećam zahvalnost što ima hrabrosti i u javnosti posvjedočiti u prilog majčinstva.«

RASPRAVA

Koje su ti se misli i osjećaji javili dok si slušala što o temi kateheze piše Sveto pismo, što crkveno učiteljstvo, što znanost, a što konkretni muškarci/očevi koji su bili zamoljeni odgovoriti na pitanja? Ako želiš, podijeli ih s ostalima.

POTICAJI

Na crtovlje napiši ono na što si potaknuta sadržajem kateheze i raspravom sudionica u kontekstu:

1. vlastita duhovna rasta;

---

2. onoga što možeš učiniti u svojoj obitelji kao »kućnoj crkvi«;

---

3. onoga što možeš učiniti izvan svoje obitelji, u Crkvi i društvu.

ZAKLJUČNA MOLITVA

Molitva sv. Terezije Avilske

*Gospodine, Ti si također iznad lonaca i tava,
a ja nemam vremena biti svetica i Tebi za ljubav bdjeti noću,
niti mogu meditirati u jutarnjem sumraku ni u olujnom horizontu.
Učini me sveticom dok pripremam obroke i perem tanjure.
Prihvati moje hrapave ruke jer su za Tebe postale hrapave.
Može li moj sudoper biti ravan nekom gudalu koje izvodi nebesku melodiju na nekoj tavi?
Tako ju je teško očistiti i tako je ogavna. Čuješ li, Gospodine dragi, glazbu o kojoj mislim?
Prošao je čas za molitvu dok sam prala suđe od večere, a nakon toga vrlo sam umorna.
Dok još ujutro moje srce pjeva na poslu, navečer davno prije mene polazi na počinak.
Daruj mi, Gospodine, svoje neumorno srce da u meni radi umjesto mojega.
Svoju sam jutarnju molitvu izmolila noću u čast Tvoga imena.
Izmolila sam je unaprijed za posao sutrašnjeg dana koji će biti sasvim jednak današnjem.
Gospodine, Ti si također iznad lonaca i tava, i molim Te smijem li Ti umjesto osvojenih duša
ponuditi umor koji me hvata kad vidim talog kave i zagorene lonce u kojima se kuhalo povrće?
Sjeti me na sve što lako zaboravljam, ali ne samo zato da bih uštedjela na stepenicama,
nego da bi moj savršeno prostrt stol bio molitva.
Iako imam Martine ruke, čud mi je Marijina. I kad čistim crne cipele, Gospodine, pokušavam
u njima naći Tvoje sandale.*

*Dok ribam pod, mislim kako su one hodale zemljom.
Gospodine, prihvati ovo moje razmatranje jer nemam vremena za više.
Gospodine, učini od svoje služavke nebesku princezu; zagrij cijelu kuhinju svojom ljubavlju i
rasvijetli je svojim mirom.
Oprosti mi što se toliko brinem i pomози mi da prestane moje mrmljanje.
Gospodine, Ti koji si pripremio doručak na jezeru, oprosti svijetu koji je tada rekao:
»Pa što dobra može doći iz Nazareta?«*

Slava Ocu...